

Kære Anders

Tak for dine spørgsmål.

Du nævner, som forudsætning for dine spørgsmål, en række indikatorer. Generelt forholder vi os til de autoritative kilder og deres analyser, da det let kan vildlede at se på de enkelte tal og forhold, som ikke er bragt i rette kontekst. Jeg har til din baggrund en række bemærkninger til de forudsætninger, som du her fremlægger, da de vil danne basis for mit svar.

Det er ikke altid så lige til at konkludere på baggrund af enkeltstående tal. Man er nødt til at se det i en sammenhæng, da det er et stort og kompliceret område. Hvis du vil sammenligne offentlige med ikke offentlige tilbud, er den mest troværdige kilde de fem Socialtilsyn. De har svaret socialminister Mai Mercado på netop dette spørgsmål og den samlede konklusion er, at der ikke er forskel.

Jeg kan anbefale dig at læse svaret i sin helhed.

Siden 2014 har Socialtilsynet lukket 34 private tilbud. Kun ét offentligt tilbud er lukket i samme periode, viser et svar fra børne- og socialminister Mai Mercado (K) til social- og børneudvalget.

Svar:

Man skal være varsom med at konkludere noget ud fra det tal. Hvis man vil sammenligne med kommunernes tilbud, må man ligeledes se på, hvor mange steder, som kommunerne selv har valgt at lukke eller sammenlægge.

I svaret fra Socialtilsynene til Mai Mercado anføres det blandt andet, at kommunerne oftere selv vil lukke et tilbud, før socialtilsynet skrider til lukning. Socialtilsynene mener ikke, at det forhold at der er lukket flere private tilbud kan anvendes som dokumentation for, at der er kvalitetsforskel mellem offentlige og ikke offentlige tilbud.

Socialtilsyn Hovedstaden skriver:

"I perioden fra 2014- 2017 har Socialtilsyn Hovedstaden tilbagekaldt godkendelsen hos 6 tilbud. Alle 6 tilbud er private tilbud. Socialtilsyn Hovedstaden vurderer ikke, at den skæve fordeling er et udtryk for, at private tilbud generelt har flere kvalitetsmangler end offentlige tilbud. Som det også fremgår på side 22 i Socialstyrelsens evaluering af tilsynsreformen har offentlige tilbud flere organisatoriske redskaber end private tilbud til at håndtere alvorlige kvalitetsmangler. I kraft af at være driftsherrer for mange tilbud kan offentlige tilbud i højere grad end private tilbud foretage omstruktureringer i tilbudsstrukturen eller tilføre nye ressourcer til det enkelte tilbud. Før Socialtilsyn Hovedstaden tilbagekalder et tilbuds godkendelse for tilbuddet altid mulighed for at rette op på de forhold, der ligger til grund for socialtilsynets vurdering om at tilbagekalde godkendelsen. I processer som disse har Socialtilsyn Hovedstaden flere gange oplevet, at offentlige tilbud enten har rettet op ved at tilføre nye personale- eller lederressourcer til tilbuddet eller ved at lukke tilbuddet og omplacere borgerne i et andet af kommunes tilbud."

Socialtilsyn Midt skriver:

*"Til gengæld er der stor forskel på et privat og et offentligt tilbuds reaktion på socialtilsynets kritik af tilbuddets kvalitet og forslag til forbedringer. Et offentligt tilbud reagerer som oftest hurtigt på kritik og med et stort ressourcetræk på forbedringstiltagene. Såfremt tilbuddet ikke formår at rette op på forholdene efter en periode, så vil den politiske eller administrative ledelse ofte gøre kort proces med enten ledelse og/eller tilbuddet som helhed. I praksis udskiftes ledelser og afdelinger lukkes, **inden** socialtilsynet skrider til lukning. Det er således Socialtilsyn Midts opfattelse, at et offentligt tilbud typisk reagerer på socialtilsynets tilbagemelding om dårlig kvalitet med en rationel løsning og med kort tidshorisont. Desuden flyttes medarbejdere til andre enheder hvis muligt, når tilbuddet/afdelingen lukkes, så derfor opstår der sjældnere desperate situationer eller "mandeflugt" idenkritiske periode. Hertil kommer, at offentlige tilbud er mindre udsatte for belægningsnedgang som følge af kritik. Mange offentlige tilbud er på voksenområdet, og der er tale om varige boligløsninger. Derfor vil visiterende kommune være mindre tilbøjelig til at forsøge at flytte borgerne ved midlertidig kritik. En del kommunale tilbud har også mange borgere fra egen kommune."*

Private tilbud modtager oftere påbud end offentlige tilbud – og i et omfang, som er større end deres andel af det samlede antal tilbud tilsiger. Private tilbud udgør således 43 pct. af alle tilbud, mens 68 pct. af påbuddene er iværksat på private tilbud, viser en evaluering af tilsynsreformen, som Socialstyrelsen har lavet.

Svar:

Ønsker man at konkludere noget ud fra antallet af påbud, skal man gøre sig klart om man konkluderer ud fra antallet af steder, der har fået påbud eller antal påbud per sted. Desuden skal man se på antallet af omgjorte påbud. Ca. 50 procent af de påbud, der påklages, bliver omgjort. Igen må jeg henvise til svarene fra Socialtilsynene vedrørende forskellen mellem offentlige og ikke offentlige tilbud.

Af de 10 tilbud, som får den absolut dårligste vurdering af socialtilsynene, er de otte private, viser et dataudtræk fra Socialstyrelsen, som Fagbladet FOA har modtaget.

Svar:

Jeg kender ikke de dataudtræk, som du henviser til. På side 61 i Socialstyrelsens evaluering af socialtilsynet kan man se karaktererne for de forskellige selskabsformer, og her fremgår det, at iværksættere generelt scorer lavt. Jeg vil derfor tro, at iværksætterne er dominerende blandt de 10 tilbud, du nævner. Derfor må man se på, hvad det er for typer af påbud, og hvad årsagerne er hertil. I LOS gør vi meget ud af at støtte op om i iværksætterne og hjælpe dem på vej.

Styrelsen for patientsikkerhed har ført tilsyn med 12 offentlige og 17 private opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge, viser en gennemgang, som DR har lavet. Hos de private fik ni ud af 12 et påbud, fordi de havde problemer med håndteringen af medicin. Det svarer til 75 procent. Hos de offentlige fik syv ud af 10 tilbud et påbud. Det svarer til 41 procent.

Som jeg forstår det, er I uenig i DR's udlægning. Da jeg nødig vil viderebringe andre mediers eventuelle fejl, må I gerne hæfte jeres eventuelle bemærkninger til disse tal i jeres svar til mig.

Her vil jeg henvise til den graf, som Laust Westtoft tidligere har sendt til dig.

Svar på spørgsmål:

**Hvorfor tror du, at de private bosteder samlet set klarer sig lidt bedre end de offentlige, men samtidig er overrepræsenterede i lukninger, påbud og i bunden af listen over myndighedernes kvalitetsvurderinger?*

Dit spørgsmål er delt i to:

I LOS er vi ikke så optaget af forskellen mellem offentlige og ikke offentlige tilbud. Vi er optaget af at hæve kvaliteten i branchen generelt uanset om man er ejet af en kommune, er fondsejet, socialøkonomisk virksomhed eller privatejet.

Man skal passe på ikke at overfortolke tallene. Det er rigtigt, at de private ligger højere end de offentlige på Socialstyrelsens karakterskala. Men det skal man ikke lægge så meget andet i end at konkludere, at der ikke er nogen kvalitetsforskel mellem de offentlige og ikke offentlige tilbyd. Det kan ændre sig fra år til år, når man ser på evalueringen fra Socialtilsynet. Der er jeg helt enig i svarene fra Socialtilsynet til Socialminister Mai Mercado om, at der ikke er forskel. Jeg tror, at både de offentlige og ikke offentlige leverer en høj kvalitet.

Så spørger du til de tal, som du anfører ovenfor.

Som jeg skrev ovenfor skal man se alle tal i en sammenhæng og være varsom med at konkludere forskelle mellem offentlige og ikke offentlige tilbud ud fra enkelte tal. Det vil være en konklusion, der går stik modsat Socialtilsynets opfattelse. Hvis man vil sammenligne lukninger af tilbud i det offentlige og ikke offentlige, må man se på, hvor mange steder, som kommunerne selv har valgt at lukke eller sammenlægge, før socialtilsynet ville skride til lukning. Ser man på antallet af påbud, skal man også se på antallet af steder, der har fået påbud eller antal påbud per sted, ligesom man skal se på omgjorte påbud, hvor 50 procent af de påbud, der påklages bliver omgjort.

Den mest troværdige kilde for forskellen mellem offentlige og ikke offentlige opholdssteder vil være de fem Socialtilsyn. De har svaret socialminister Mai Mercado på netop dette spørgsmål og den samlede konklusion er, at der ikke er forskel. De anfører blandt andet, at kommunerne oftere vil lukke et tilbud, før socialtilsynet skrider til lukning.

Hos FOA mener man, at man skal undgå profit-tænkning på kernevelfærdsopgaver som fx anbringelser af børn og unge. FOA foreslår, at ethvert overskud skal blive i virksomheden, så overskuddet kommer kerneopgaven til gode. Hvad mener LOS om det?

LOS har cirka 600 medlemmer. Af dem er to tredjedele enten fondsejede eller socialøkonomiske virksomheder. Ser man på Socialtilsynets evaluering så er fem procent af de 60.000 pladser ejet af enten et aktieselskab, anpartsselskab eller enkeltmandsselskab. Så det er en marginal problematik, FOA rejser her.

For LOS vil det være naturligt, at opholdssteder stilles på lige fod med de mange andre leverandører til det offentlige. Vi har som samfund valgt, at private virksomheder skal kunne generere et overskud. Men derfor skal overskuddet selvfølgelig stå i rimelighed til den ydelse, man leverer. Som borgere forventer vi, at kommunerne køber deres ydelser efter princippet bedste kvalitet til bedste pris. Handler en kommune med et socialt tilbud, der har overskud, som efter deres mening er for store, kan kommunen vælge en anden leverandør eller forhandle en anden pris. Det gælder uanset, om det drejer sig om snerydning, rengøring, asfalt eller sociale tilbud. Vi tror på, at det kommunale selvstyre er vigtigt, og at det skal være hensynet til borgeren der vejer tungest, når der skal vælges et tilbud.

Vi skal derfor have et tilsyn, der kan skabe den gennemsigtighed, der er forudsætningen for, at kommunerne kan træffe et oplyst valg.

**Det er i alles interesse at landets bosteder – uanset om de er private eller offentlige - har en høj kvalitet. Hvad tænker LOS, der skal til for at løfte kvaliteten blandt de bosteder, der har den laveste kvalitet, hvoraf den største andel ser ud til at være private?*

Vi er meget enige i, at det er i alles interesse, at kvaliteten er høj, når det handler om sociale tilbud til udsatte grupper i samfundet. I Socialstyrelsens evaluering af tilsynsreformen kan man se, at siden 2015 er kvaliteten steget på ca. 77 procent af de sociale tilbud. Det arbejde, som pædagoger, socialrådgivere, social- og sundhedsassistenter og andre fagpersoner udfører hver dag, fortjener derfor ros og respekt.

Skal vi hæve kvaliteten, skal vi videre af den vej, hvor vi fremmer en flerhed af faglighed på højt niveau. Det skal vi ved efteruddannelse af medarbejdere og ledere. Og så skal vi huske, at vi som branche skal lære af hinanden og dele succeser og udfordringer. Det er derfor, jeg ikke er så optaget af debatten om offentligt kontra ikke offentligt men gerne ser en debat, der også handler om fagligheden, pædagogisk tilgang og ikke mindst sammenhængen med psykiatrien.

Til orientering kan jeg opfordre dig til at læse her, hvis du ikke allerede har gennemgået dette.

<https://www.ft.dk/samling/20171/almindel/SOU/spm/540/index.htm>